

PROBLEMS AND FUTURE DIRECTIONS OF THE ECONOMIC REGULATION OF UKRAINIAN ENTERPRISES FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

GERASIMENKO G. O.

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose. Research features and modern regulating mechanisms of foreign economic activity on the Ukrainian enterprises.

Methodology. There were used such scientific methods, as descriptive methods, historical generalization and comparison (to disclose major problems in the implementation of foreign economic activity (FEA) in Ukraine); systematization (for studying the role of international organizations in the FEA regulation); synthesis (during formation of tiered scheme, which classifies the subjects of FEA regulation in Ukraine).

Findings. In the course of the researches there were analyzed the characteristics and problems of foreign economic activity (FEA) regulation in Ukraine at the macro and micro level. The author made a review of relevant domestic and foreign scientific literature on a chosen topic. There were proposed tiered classification of FEA regulation subjects in Ukraine and recommendations to improve the efficiency of their operation.

Originality. The integrated tiered scheme, classifying the FEA regulation subjects, allows us to consider this process at all levels (international, national, regional and the enterprise level).

Practical value. The implementation of research results to the FEA organization processes at the micro and macro level will promote the increasing of export potential at the enterprises and in the national economy respectively.

Keywords: *foreign economic activity, macroeconomic regulation, international organizations, multinational corporations, the adaptive control system.*

УДК 658.532:658.27

ВЛАСЮК Т. М., ВОЛИНЕЦЬ О. М., НОВІЦЬКА Н. І.

Київський національний університет технологій та дизайну

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Мета. Розробка методичних положень, рекомендацій та пропозицій щодо методики проведення аналізу грошових потоків підприємства.

Методика. При проведенні дослідження використано загальнонаукові і спеціальні методи вивчення процесів і явищ у їх взаємозв'язку і розвитку, а саме: монографічний – при формуванні предмету та об'єкту дослідження; індукції та дедуції – при визначенні напрямів проведення аналізу грошових потоків, метод системного вивчення господарських процесів – при проведенні аналізу.

Результати. В процесі проведення дослідження визначено основні етапи аналізу грошових потоків підприємства; розроблені аналітичні таблиці для проведення горизонтального та вертикального аналізу грошових потоків за видами діяльності, удосконалено методику оцінки рівномірності та збалансованості надходжень та видатків грошових коштів.

Наукова новизна. Розроблено методику аналізу грошових потоків, що дозволяє оцінити ефективність управління грошовими коштами підприємства. Охарактеризовано основні етапи проведення аналізу грошових коштів та їх практичну значимість. На основі розрахунку показників формуються прогностичні (планові) оцінки, в

тому числі які визначають оптимальні величини грошових потоків підприємства, що відповідають цілі досягнення максимальної ефективності господарської діяльності при адекватному рівні фінансового ризику.

Практична значимість. Наукове обґрунтування організаційно-методичних аспектів аналізу руху грошових потоків підвищить рівень достовірності та корисності обліково-аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: грошові кошти, грошові потоки, надходження, видатки, горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, рівномірність, збалансованість, коефіцієнтний аналіз.

Вступ. Грошові активи підприємства зумовлюють активізацію суб'єктів господарювання до самофінансування, вони наявні на етапах придбання товарів, виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, їх реалізації і отримання доходу. Тому, ефективність роботи підприємства повністю залежить від організації і системи управління грошовими потоками. Ця система створюється задля забезпечення виконання короткострокових і стратегічних планів підприємства, підтримання платоспроможності і фінансової стійкості, більш раціонального використання активів і джерел їх формування, а також мінімізації витрат на фінансування господарської діяльності. Від якості управління грошовими потоками залежить не тільки стійкість і ефективність роботи підприємства, але і здатність до майбутнього розвитку, досягнення фінансового успіху в довгостроковій перспективі [1].

Питання методики та організації аналізу руху грошових коштів знайшли відображення у дослідженнях багатьох науковців, серед яких І. О. Бланк, Г. В. Савицька, М. Д. Білик, О. О. Терещенко, Ю. С. Цал-Цалко, М. Г. Чумаченко, О. В. Яріш та інші. Праці цих та інших зарубіжних авторів створили підґрунтя для розробки методики аналізу грошових потоків в Україні.

Постановка завдання. Від обсягів і швидкості руху грошового обороту, ефективності управління ним безпосередньо залежать платоспроможність і ліквідність підприємства, тому аналіз ефективності використання грошових потоків є основою оцінки і прогнозування платоспроможності підприємства, дає змогу більш об'єктивно оцінити його фінансовий стан. Необхідність проведення аналізу грошових коштів полягає в обмеженості грошових ресурсів на підприємстві, нестійкому фінансовому стані багатьох підприємств, ризику втрати платоспроможності, а також в підвищенні рівня ефективності управління. Усе зазначене обумовлює актуальність дослідження існуючих методів та методик аналізу грошових потоків та розробки пропозицій щодо їх удосконалення.

Результати дослідження. Ефективність управлінських рішень залежить від оперативності та достовірності інформації щодо руху грошових коштів за видами діяльності та руху грошових коштів, пов'язаного з розвитком підприємства. Тому важливим завданням є удосконалення інформаційного забезпечення процесу прийняття рішень щодо руху грошових коштів на основі вирішення проблем методики і організації його обліку, контролю та аналізу.

Основна мета аналізу грошових потоків полягає у виявленні рівня достатності формування грошових коштів, ефективності їх використання, а також збалансованості та рівномірності надходжень та видатків грошових потоків підприємства.

Аналіз грошових потоків підприємства проведемо за матеріалами Публічного акціонерного товариства «Новоград-Волинський хлібозавод», яке почало свою історію з 1944 року. Станом на сьогодні в асортименті заводу 88 найменувань продукції, з яких 32 – хлібобулочних і 56 – здобно-булочних виробів. Реалізація здійснюється в 12 районах Житомирської області, а також в Рівненській та Хмельницькій областях. ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» гарантує якість своєї продукції, яка підтверджена великою кількістю нагород, здобутих на Всеукраїнських та Міжнародних виставках-конкурсах. Також значна кількість нагород завойована працівниками-хлібопекарями на різних конкурсах майстерності [1]. В сучасних обставинах діяльності підприємства правлінню важливо вживати всіх можливих заходів по посиленню режиму економії у всіх сферах діяльності, недопущенню збитковості і одержання можливої рентабельності, тому питання аналізу руху грошових потоків є актуальними для підприємства.

На думку дослідників, методика аналізу грошових потоків знаходиться в стадії свого формування. Найбільш послідовний та аналітично цілісний методичний підхід представлено в роботах українського дослідника професора Бланка І.О. [2]. Згідно з викладеною концепцією, аналіз грошових потоків підприємства доцільно проводити за такими етапами роботи, як: вивчення динаміки обсягу формування позитивного грошового потоку, оцінка обсягу формування від'ємного грошового потоку, дослідження збалансованості грошових потоків, вивчення синхронності грошових потоків та оцінка ефективності грошових потоків. Дана методика забезпечує комплексне вивчення характеристик грошових потоків у процесі аналізу.

Лігоненко Л.О. та Ситник Г.В. розвиваючи та доповнюючи існуючі методичні підходи, стверджують, що аналіз грошових потоків передбачає проведення наступних етапів дослідження: 1) аналіз обсягу та динаміки грошових потоків; 2) аналіз джерел формування грошових коштів; 3) аналіз напрямів використання грошових коштів: оцінка структури вихідного грошового потоку за видами діяльності та ранжирування окремих напрямів використання; 4) аналіз рівномірності грошових потоків; 5) аналіз збалансованості грошових потоків; 6) аналіз синхронності грошових потоків; 7) аналіз ліквідності грошових потоків; 8) аналіз факторів, що визначають стан грошових потоків; 9) аналіз ефективності управління грошовими потоками [3].

Вважаємо, що методика аналізу грошових коштів підприємства повинна включати такі етапи:

Етап І. Горизонтальний аналіз грошових потоків, який полягає у визначенні динаміки надходжень та видатків грошових коштів за видами діяльності та чистого руху коштів. Метою проведення аналізу є визначення загальних обсягів грошових потоків, основних тенденцій та пропорцій їх розвитку.

Результати розрахунків доцільно представити в аналітичній таблиці (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка грошових потоків ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Види діяльності	Показники	2009 рік	2010 рік	2011 рік	Відхилення			
					2010 / 2009		2011 / 2010	
					тис. грн.	%	тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Операційна	Надходження	25797	33025	40939	7228	8,02	7914	3,96
	Видатки	23737	31844	38713	8107	4,15	6869	1,57
	Чистий рух коштів	2060	1181	2226	-879	42,67	1045	8,48
Інвестиційна	Надходження	–	–	–	–	–	–	–
	Видатки	824	758	1239	-66	8,01	481	3,46
	Чистий рух коштів	-824	-758	-1239	66	8,01	-481	3,46
Фінансова	Надходження	75	–	–	-75	100,0	–	–
	Видатки	1199	337	919	-862	-71,89	582	72,70
	Чистий рух коштів	-1124	-337	-919	787	-70,02	-582	172,70
Звичайна	Надходження	25872	33025	40939	7153	7,65	914	3,96
	Видатки	25760	32939	40871	7179	7,87	7932	4,08
	Чистий рух коштів	112	86	68	-26	23,21	-18	20,93

Динаміку чистого руху коштів наведено на рис. 1.

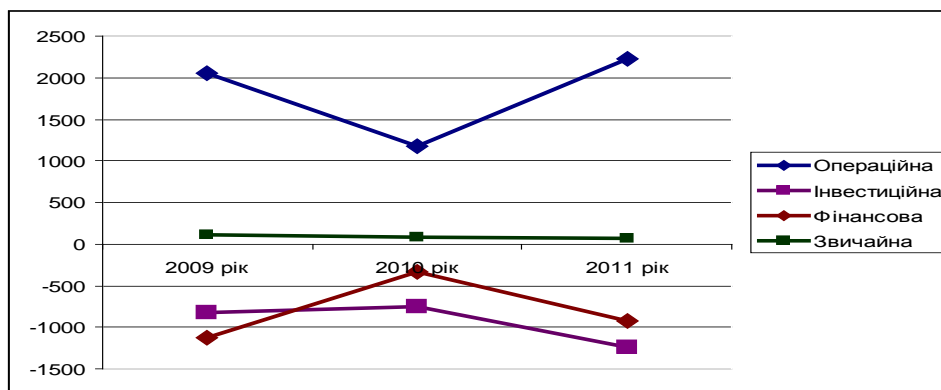

Рис. 1. Динаміка чистого руху коштів ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» у 2009 – 2011 роках

За результатами аналізу виявлено, що чистий рух коштів від звичайної діяльності має тенденцію до зменшення. Так у 2010 році порівняно з 2009 роком чистий рух коштів скоротився на 26 тис. грн. (23,21 %), у 2011 році порівняно з 2010 роком на 18 тис. грн. (20,93 %). За роками що аналізуються від операційної діяльності надходження перевищували видатки, тобто формувалася позитивний грошовий потік, від інвестиційної та фінансової діяльності видатки перевищували надходження – сформовано негативний грошовий потік. З метою покращення ситуації підприємству необхідно звернути увагу на якість управління активами та джерелами їх утворення.

II етап. Вертикальний аналіз грошових потоків, який полягає у визначенні

структури надходжень та видатків грошових коштів за видами діяльності та чистого руху коштів. Метою проведення аналізу є визначення значимості надходжень, видатків та чистого руху коштів за видами діяльності у грошовому забезпеченні функціонування підприємства.

Результати розрахунків доцільно представити в аналітичній таблиці (табл. 2).

Таблиця 2. Оцінка структури грошових потоків ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Рік	Вид діяльності	Надходження		Видатки		Чистий рух коштів	
		тис. грн.	структура, %	тис. грн.	структура, %	тис. грн.	структура, %
2009	Операційна	25797	99,71	23737	92,15	2060	1839,20
	Інвестиційна	–	–	824	3,20	-824	-735,71
	Фінансова	75	0,29	1199	4,65	-1124	-1003,57
	Звичайна	25872	100	25760	100	112	100
2010	Операційна	33025	100	31844	96,68	1181	1373,26
	Інвестиційна	–	–	758	2,330	-758	-881,40
	Фінансова	–	–	337	1,02	-337	-391,86
	Звичайна	33025	100	32939	100	86	100
2011	Операційна	40939	100	38713	94,72	2226	3273,53
	Інвестиційна	–	–	1239	3,03	-1239	-1822,06
	Фінансова	–	–	919	2,25	-919	-1351,47
	Звичайна	40939	–	40871	100	68	100

За результатами аналізу виявлено, що у 2010–2011 роках всі надходження грошових коштів підприємство отримувало від операційної діяльності. В структурі видатків підприємства найбільшу питому вагу займають видатки від операційної діяльності відповідно 92,15 %, 96,68 % та 94,72 % у 2009, 2010 та 2011 роках. Структура витрат є логічною, оскільки до операційної діяльності включається основна діяльність, яка є метою створення підприємства і повинна забезпечувати йому найбільшу частину його доходу. Не рівномірність розподілу надходжень та видатків грошових коштів за видами діяльності призводить до значних коливань в структурі чистого руху коштів, проте вона підтверджує значимість чистого руху коштів від операційної діяльності у грошовому забезпеченні функціонування підприємства.

Етап III. Аналіз рівномірності розподілу грошових потоків за кварталами, який полягає у визначенні рівномірності розподілу надходжень та видатків протягом року. Метою проведення аналізу є ідентифікація та оцінка грошових потоків за ступенем регулярності здійснення, наявності та причин затримок у надходженні грошових коштів та відкладенні запланованих видатків. Вихідні дані для аналізу рівномірності розподілу надходжень та видатків наведемо в табл. 3.

Таблиця 3. Вихідні дані для оцінки рівномірності розподілу грошових потоків ПАТ
«Новоград-Волинський хлібозавод»

Роки	Квартали	Надходження		Видатки	
		тис. грн.	структура, %	тис. грн.	структура, %
1	2	3	4	5	6
2009	I	6528	25,23	6528	25,34
	II	6408	24,77	6418	24,91
	III	6293	24,32	5971	23,18
	IV	6643	25,68	6843	26,56
2010	I	8312	25,17	8345	25,34
	II	8264	25,02	8246	25,03
	III	8140	24,65	7928	24,09
	IV	8309	25,16	8420	25,56
2011	I	10326	25,22	10245	25,07
	II	10425	25,47	10348	25,32
	III	9879	24,13	9834	24,06
	IV	10309	25,18	10444	25,55

Рівномірність розподілу надходжень і видатків за кварталами характеризує коефіцієнт рівномірності, що показує відносну величину середньоквадратичних відхилень фактичних значень показників від їх середньоарифметичного значення і розраховується за формулою:

$$K_{\text{рівн.}} = 1 - \frac{\sigma}{\bar{x}}, \quad (1)$$

де \bar{x} - середньоарифметичне значення фактичних показників сукупності даних,
 σ - середньоквадратичне відхилення фактичних значень показників від їх середньоарифметичного значення.

Визначимо рівномірність розподілу надходжень та видатків ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» у 2009 – 2011 роках:

$$K_{\text{рівн. надх. 2009}} = 1 - \frac{\sqrt{\frac{(25,23 - 25)^2 + (24,77 - 25)^2 + (24,32 - 25)^2 + (25,68 - 25)^2}{4}}}{25} = 0,98$$

$$K_{\text{рівн. надх. 2010}} = 1 - \frac{\sqrt{\frac{(25,17 - 25)^2 + (25,02 - 25)^2 + (24,65 - 25)^2 + (25,16 - 25)^2}{4}}}{25} = 0,99$$

$$K_{\text{рівн. надх. 2011}} = 1 - \frac{\sqrt{\frac{(25,22 - 25)^2 + (25,47 - 25)^2 + (24,13 - 25)^2 + (25,18 - 25)^2}{4}}}{25} = 0,98$$

$$K_{\text{рівн. видатків 2009}} = 1 - \frac{\sqrt{\frac{(25,34 - 25)^2 + (24,91 - 25)^2 + (23,18 - 25)^2 + (26,56 - 25)^2}{4}}}{25} = 0,95$$

$$K_{\text{рівн. видатків 2010}} = 1 - \frac{\sqrt{\frac{(25,34 - 25)^2 + (25,03 - 25)^2 + (23,07 - 25)^2 + (26,56 - 25)^2}{4}}}{25} = 0,98$$

$$K_{\text{рівн. видатків 2009}} = 1 - \frac{\sqrt{\frac{(25,07 - 25)^2 + (25,32 - 25)^2 + (24,06 - 25)^2 + (25,55 - 25)^2}{4}}}{25} = 0,98$$

За результатами аналізу виявлено, що надходжень та видатки за кварталами розподілені рівномірно ($K_{\text{рівн.}} \rightarrow 1$). Це пояснюється специфікою виробництва продукції, оскільки потреба населення в продуктах харчування, а саме в хлібобулочних виробках, протягом року є постійною і не підпадає під сезонні коливання.

Етап IV. Аналіз збалансованості надходжень та видатків за періодами, який полягає у визначенні тісноти зв'язку між надходженнями і видатками грошових коштів. Метою проведення аналізу є оцінка ступеня динамічної платоспроможності підприємства, його фінансової рівноваги й можливості забезпечення стійкого економічного зростання. Вихідні дані для аналізу рівномірності розподілу надходжень та видатків наведено в табл. 4.

Таблиця 4. Вихідні дані для оцінки збалансованості надходжень і видатків грошових коштів ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Роки	Квартали	Надходження (x)	Видатки (y)	x^2	y^2	$x \times y$
2009	I	6528	6528	42614784	42614784	42614784
	II	6408	6418	41062464	41190724	41126544
	III	6293	5971	39601849	35652841	37575503
	IV	6643	6843	44129449	46826649	45458049
2010	I	8312	8345	69089344	69639025	69363640
	II	8264	8246	68293696	67996516	68144944
	III	8140	7928	66259600	62853184	64533920
	IV	8309	8420	69039481	70896400	69961780
2010	I	10326	10245	106626276	104960025	105789870
	II	10425	10348	108680625	107081104	107877900
	III	9879	9834	97594641	96707556	97150086
	IV	10309	10444	106275481	109077136	107667196
Всього		99836	99570	859267690	855495944	857264216

Для встановлення ступеня синхронності (збалансованості) грошових потоків за період, що аналізується використовується коефіцієнт кореляції позитивних і негативних грошових потоків, що визначається за формулою:

$$r = \frac{\sum x \times y - n \times \bar{x} \times \bar{y}}{\sqrt{(\sum x^2 - n \times \bar{x}^2) \times (\sum y^2 - n \times \bar{y}^2)}} \quad (2)$$

де r – коефіцієнт кореляції позитивних і негативних грошових потоків в періоді, що аналізується;

$\sum x$ – сума надходжень за i -й часовий інтервал;

$\sum y$ – сума видатків за i -й часовий інтервал;

n – кількість інтервалів за період, що аналізується.

$$r = \frac{857264216 - 12 \times 8319,67 \times 8297,5}{\sqrt{(859267690 - 12 \times 8319,67^2) \times (855495944 - 12 \times 8297,5^2)}} = 0,996$$

За результатами аналізу виявлено, що між надходженнями та видатками спостерігається тісний зв'язок (коефіцієнт кореляції більше 0,9), тобто збільшення видатків супроводжується відповідним зростанням надходжень підприємства і навпаки.

Етап V. Коефіцієнтний аналіз, який полягає у визначенні показників, що характеризують ефективність використання грошових коштів підприємства. Метою проведення аналізу є вивчення динаміки різних коефіцієнтів, що дозволяє встановити позитивні й негативні тенденції, що відбивають якість управління грошовими потоками організації, а також розробити необхідні заходи для внесення відповідних корективів по оптимізації управлінських рішень у процесі здійснення господарської діяльності.

Ефективність руху грошових коштів оцінюється за допомогою показників, які відображають формування чистого грошового потоку. Серед показників ефективності грошових потоків виділяються чотири основні показники [4, 5, 6, 7, 8]:

1) коефіцієнт достатності чистого грошового потоку характеризує достатність створюваного організацією чистого грошового потоку з обліком потреб, що фінансуються, є коефіцієнт достатності чистого грошового потоку (Кдгп):

$$K_{дгп} = \frac{ЧГП}{ПК + \Delta Z + Д} \quad (3)$$

ЧГП – чистий грошовий потік за період що аналізується, тис. грн.;

ПК – сума виплат за довго- і короткостроковими кредитами і позиками підприємства, тис. грн.;

ΔZ – приріст залишків матеріальних оборотних активів за період, тис. грн.;

Д – дивіденди, виплачені власникам акцій підприємства за період, тис. грн.

2) коефіцієнт ліквідності грошового потоку підприємства (Клгп) характеризує синхронність формування грошових потоків і розраховується за формулою:

$$\hat{K}_{лгп} = \frac{\hat{I}}{\hat{A}} \quad (4)$$

де $H_{ГК}$, $B_{ГК}$ – надходження та видатки грошових коштів, за період що аналізується.

3) коефіцієнт рентабельності грошового потоку (Кргп) виражається відношенням чистого потоку грошових коштів (ЧГП) до видатків грошових коштів за період часу, що аналізується ($B_{ГК}$) і характеризує ефективність використання грошових потоків:

$$K_{ргп} = \frac{ЧГП}{B_{ГК}} \quad (5)$$

4) коефіцієнт реінвестування (капіталізації) чистого потоку грошових коштів (Крігп) характеризується часткою коштів, що направляється на розвиток підприємства:

$$K_{ргп} = \frac{ЧГП - Д}{\Delta HA} \quad (6)$$

ΔHA – приріст вартості необоротних активів за період, що аналізується, тис. грн.

Розглянуті показники можуть доповнюватися показниками рентабельності грошових вкладень в активи підприємства. Розраховується коефіцієнт рентабельності середнього залишку грошових вкладень у короткострокові фінансові активи, а також коефіцієнт рентабельності середнього залишку накопичених інвестиційних ресурсів або довгострокових фінансових вкладень тощо [4].

Коефіцієнти, що характеризують ефективність руху грошових коштів ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» наведено в табл. 5.

Таблиця 5. Оцінка ефективності руху грошових коштів ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Коефіцієнти	2009 рік	2010 рік	2011 рік	Тенденції очікуваних змін
достатності чистого грошового потоку	0	0,35	0,09	збільшення
ліквідності грошового потоку	1,004	1,003	1,001	≥ 1
рентабельності грошового потоку	0,0043	0,0026	0,0016	≥ 0
реінвестування (капіталізації) чистого потоку грошових коштів	0,099	0,149	0,091	збільшення

За результатами аналізу виявлено, що у підприємства достатньо коштів для розрахунку за виплатами по довго- та короткотерміновим кредитам і позикам та для формування запасів. Грошовий потік підприємства за період, що аналізується є ліквідним. Грошові кошти підприємства використовуються ефективно, так рентабельність чистого грошового потоку в 2009 році склала 0,43 %, в 2010 році – 0,26 %, в 2011 році – 0,16 %. На оновлення необоротних активів підприємство направило за роками 9,9 %, 14,9 %, 9,1 % чистого грошового потоку, що свідчить про постійне оновлення матеріальної бази підприємства.

В процесі проведення коефіцієнтного аналізу грошових потоків суттєва увага приділяється факторному аналізу, тобто кількісному виміру впливу різних об'єктивних та суб'єктивних факторів, які спричиняють прямий та непрямий вплив на зміну рентабельності та ефективності використання грошових коштів. Факторний аналіз (прямий та зворотній, детермінований та стохастичний) здійснюється з використанням різних прийомів моделювання факторних систем (розширення, подовження, скорочення, оптимізації тощо) [9].

Висновки. Функціонування підприємств в умовах ринкової економіки зумовило гостру потребу розроблення адаптованих до сучасної практики механізмів управління

їх фінансово-господарською діяльністю, серед яких особливої уваги заслугове організація управління грошовими потоками. У сучасних умовах стає актуальним визначення нових завдань, які потребують застосування системних і комплексних підходів до вирішення проблем аналізу грошових потоків. В дослідженні запропонована методика аналізу грошових потоків, що дозволяє оцінити ефективність управління грошовими коштами підприємства. Крім того, на результатах розрахунку показників формуються прогнозні (планові) оцінки, в тому числі які визначають оптимальні величини грошових потоків підприємства, що відповідають цілі досягнення максимальної ефективності господарської діяльності при адекватному рівні фінансового ризику.

Список використаної літератури

1. Варавка В. В. Облік, контроль і аналіз руху грошових коштів підприємства: методика і організація / В. В. Варавка // Автореф. дисер. канд. екон. наук. – Київ. – 2009. – 26 с.
2. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия / И.А. Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2003. – 468 с.
3. Лігоненко Л.О. Управління грошовими потоками: навч. посібн. / Л.О. Лігоненко, Г.В. Ситник. – К.: Київ. нац. торг.-ек. ун-т, 2005. – 255 с.
4. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу / Л. П. Дядечко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. - 224 с.
5. Черниш С. С. Економічний аналіз: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. - 312 с.
6. Поддєрьогін А. М. Ефективність управління грошовими потоками підприємства / А.М. Поддєрьогін, Я.І. Невмержицький // Фінанси України. - 2007. - № 10. - С. 119-127.
7. Яшишена В.В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств // Економічний простір. – 2008. – №16. – С.123-131. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/Soc_Gum/Ekpr/2008_16/yasish.pdf
8. Вареник В. М. Аналіз управління грошовими потоками в економіці України: аналітичний аспект // Ефективна економіка. – 2012. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=899>
9. Тимофієв С. В. Коефіцієнтний метод як інструмент аналізу якості управління грошовими коштами [Електронний ресурс] // Кіровоградський національний технічний університет [сайт]. – Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/index.php?action=nauka/science_konf/konf_arhiv

Рекомендовано до публікації: д.е.н., професор Скрипник М. І.

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К АНАЛИЗУ ДЕНЕЖНЫХ ПОТОКОВ ПРЕДПРИЯТИЯ

ВЛАСЮК Т.М., ВОЛЫНЕЦ О. М., НОВИЦКАЯ Н. И.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Разработка методических положений, теоретических и практических рекомендаций относительно методики проведения анализа денежных потоков предприятия.

Методика. При проведении исследования использованы общенаучные и специальные методы изучения процессов и явлений в их взаимосвязи и развитии, а именно: монографический - при формировании предмета и объекта исследования;

индукции и дедукции - при определении направлений проведения анализа денежных потоков, метод системного изучения хозяйственных процессов – при проведении анализа.

Результаты. В процессе проведения исследования определены основные этапы анализа денежных потоков предприятия; разработаны аналитические таблицы для проведения горизонтального и вертикального анализа денежных потоков по видам деятельности, усовершенствована методика оценки равномерности и сбалансированности поступлений и расходов денежных средств.

Научная новизна. Разработанная методика анализа денежных потоков позволяет оценить эффективность управления денежными средствами предприятия. Охарактеризованы основные этапы проведения анализа денежных средств и их практическая значимость. На основе расчета показателей формируются прогнозные (плановые) оценки, в том числе определяющие оптимальные величины денежных потоков предприятия, обеспечивающие максимальную эффективность хозяйственной деятельности при адекватном уровне финансового риска.

Практическая значимость. Научное обоснование организационно-методических аспектов анализа движения денежных потоков повысит уровень достоверности и полезности учетно-аналитической информации для принятия управленческих решений

Ключевые слова: *денежные средства, денежные потоки, поступления, расходы, горизонтальный анализ, вертикальный анализ, равномерность, сбалансированность, коэффициентный анализ.*

METHODICAL APPROACHES TO THE ANALYSIS OF THE ENTERPRISE'S CASH FLOWS

VLASUK T., VOLYNETS O., NOVICKA N.

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose. Development of methodical regulations, recommendations and suggestions for the method of the analysis of the enterprise's cash flows.

Methods. In the research they are used techniques general scientific and special studying methods of processes and phenomena in their relationship and development. Namely monographic - in forming the research subject and object; induction and deduction - in determining the directions of the cash flows analysis, the method of systematic study of business processes - in the analysis.

Results. In the researching process the main stages of analysis of the enterprise's cash flows are defined; analytical tables for the horizontal and vertical analysis of the cash flows by the activity types are developed; the methodology for assessing the uniformity and balance of revenues and expenses of cash is improved.

Scientific novelty. The methodology of the cash flows analysis is developed. It enables to value the effectiveness of the cash management in the company. The main stages of the cash flows analysis and their practical significance are characterized. On the bases of the indicators calculation the forecast (plan) estimates are forming, including determining the optimal value of the company cash flows that are corresponding with the objective to achieve the maximum efficiency of economic activities with the adequate level of the financial risk.

The practical significance. The science grounding the organizational and methodological aspects of the cash flows analysis will increase the level of reliability and usefulness of accounting and analytical information for management decisions making.

Keywords: *cash, cash flows, revenues, expenses, horizontal analysis, vertical analysis, uniformity, balance, ratio analysis.*